

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดแพร่

นางสาวจันทนิภา หล้าพรม
นางสาวอาทิตรา ทีฆาวงค์

โครงงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567
ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี

วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
ปีการศึกษา 2569

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

นางสาวจันทนิภา หล้าพรม
นางสาวอาทิตรา ทีฆาวงค์

โครงงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567
ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
ปีการศึกษา 2569

Factors Influencing the Strength of Community Enterprises in Phrae Province

Miss Juntanipa Laprom
Miss Atittra Teekhawong

This project is submitted in partial fulfillment of the requirements for
the Higher Certificate of Vocational Education Curriculum B.E. 2024
in Business Administration Accounting Major
Phrae Vocational College
Academic Year 2026

Factors Influencing the Strength of Community Enterprises in Phrae Province

Miss Juntanipa Laprom
Miss Atittra Teekhawong

This project is submitted in partial fulfillment of the requirements for
the Higher Certificate of Vocational Education Curriculum B.E. 2024
in Business Administration Accounting Major
Phrae Vocational College
Academic Year 2026

ใบรับรองผลการสอบวิชาโครงงาน

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

โดย

นางสาวจันทนิภา หล้าพรม

นางสาวอาทิตรา ทีฆาวงค์

หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

สาขาวิชา การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาโครงงาน นายยุทธนา เขียวนิล

คณะกรรมการสอบวิชาโครงงาน	ลายมือชื่อ
1.นางสาวแก้วใจ ดวงมณี	.....
2. นางสาวกัญญาณัฐ ศรีจันทร์มาก	.....
3.นางสาวปาริชาต สวยรูป	.....
4.นางสมาพร คิดศรี	.....
5.นายยุทธนา เขียวนิล	.....

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 1 ก.ย. 2569 **ระหว่างเวลา** 08.00 - 16.00 น.

สถานที่สอบ ห้อง 512 แผนวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

อนุมัติผลการสอบ

ว่าที่ร้อยตรี.....

(เรวัธ จิตจง)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2569

หัวข้อโครงงาน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่
นักศึกษา นางสาวจันทนิภา หล้าพรม **รหัสประจำตัว** 68302010087
นางสาวอาทิตรา ทีฆาวงค์ **รหัสประจำตัว** 68302010090
หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567
สาขาวิชา การบัญชีญ **สาขาวิชา** การบัญชี
พ.ศ. 2569
ครูที่ปรึกษา นายยุทธนา เขียวนิล

บทคัดย่อ

โครงงานวิชาชีพ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ด้านการเงินและบัญชี ด้านการตลาด ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐของจังหวัดแพร่ และ 2) เพื่อศึกษาระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการหรือผู้รับผิดชอบวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ จำนวน 292 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ด้านการตลาด ด้านการเงินและบัญชี และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการเงินและบัญชีมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ตามลำดับ ทั้งนี้ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่มีระดับความเข้มแข็งและความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับสูง ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีความมั่นคงมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน, วิสาหกิจชุมชน, การบริหารจัดการ, การเงินและบัญชี, การตลาด

Project Title Factors Influencing the Strength of Community Enterprises in Phrae Province
Students Miss Chanthanipha Laprom **Student ID.** 68302010087
Miss Athitra Teekhawong **Student ID.** 68302010090
Program Higher Vocational Certificate Program B.E. (B.E.2024)
Field of Study Accounting **Major** Accounting
Year 2569
Project Advisor Mr. Yutthana Khiawnil

Abstract

This vocational project, entitled “Factors Influencing the Strength of Community Enterprises in Phrae Province,” aimed to: (1) study the level of opinions regarding factors related to management, finance and accounting, marketing, member participation, and support from government agencies in Phrae Province; and (2) examine the level of strength of community enterprises in Phrae Province.The sample consisted of 292 community enterprise entrepreneurs or individuals responsible for community enterprises in Phrae Province. The sample size was determined using Yamane’s formula at a 95% confidence level, and simple random sampling was employed. The research instrument used for data collection was a questionnaire. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings revealed that: (1) the overall level of strength of community enterprises in Phrae Province was at the highest level; and (2) the overall level of opinions regarding management, member participation, marketing, finance and accounting, and support from government agencies was also at the highest level. Among these factors, finance and accounting had the highest mean score, followed by support from government agencies, marketing, management, and member participation, respectively.The results indicate that community enterprises in Phrae Province demonstrate a high level of strength and positive perceptions toward the factors associated with their operations. These findings can be used as supporting information for promoting and developing the operations of community enterprises to enhance their efficiency, stability, and sustainability.

Keywords: Strength of Community Enterprises, Community Enterprises, Management, Finance and Accounting, Marketing

กิตติกรรมประกาศ

โครงงานวิชาชีพ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและคำแนะนำจาก คุณครู ยุทธนา เขียวนิล ครูประจำวิชา ซึ่งได้ให้คำปรึกษาและได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ จำนวน 292 คน ที่ได้เสียสละในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญที่ทำให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ขอขอบคุณครูทุกท่านที่ได้รับการอบรมสั่งสอนและมอบความรู้แก่ผู้จัดทำตลอดระยะเวลาศึกษาในสถาบันแห่งนี้

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณ คุณครู กัญญาณัฐ ศรีจันทร์มาก คุณครู ปาริชาติ สวยรูป และคุณครู สมาพร คิดศรี ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงเครื่องมือให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณคุณครูทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่แห่งนี้

นอกจากนี้ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัว ญาติพี่น้อง และเพื่อน ๆ ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจในการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จนทำให้โครงงานวิชาชีพเล่มนี้สำเร็จลุล่วงตามกำหนดเวลา ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าโครงงานวิชาชีพเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและค้นคว้าต่อไป หากโครงงานเล่มนี้มีข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องประการใด ผู้จัดทำขอน้อมรับคำแนะนำและขออภัยมา ณ โอกาสนี้

นางสาวจันทนิภา หล้าพรม
นางสาวอาทิตรา ทีฆาวงค์
ผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่	
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญ (ต่อ)	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์วิชาชีพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงงาน	2
1.3 สมมติฐานการศึกษา	2
1.4 ขอบเขตของโครงงาน	2
1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา	2
1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร	2
1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่	2
1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา	2
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	2
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.7 กรอบแนวคิด	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัย	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน	5
2.1.1 ความหมายของวิสาหกิจชุมชน	5
2.1.2 ความเป็นมาของวิสาหกิจชุมชน	7
2.1.3ความสำคัญของวิสาหกิจชุมชน	8
2.1.4 บทบาทของวิสาหกิจ	9
2.1.5 วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่	11
2.2แนวคิดเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน	13
2.3 งานวิจัยที่ดเกี่ยวข้อง	14

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่	
บทที่ 3 วิธีดำเนอนการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทำโครงงาน	19
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	20
3.4 การวิเคราะห์และการแปรผลข้อมูล	20
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	21
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	23
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน	24
4.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน	27
4.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่และความเข็มแข็งของวิสาหกิจ	28
4.5 สรุปการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	29
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	30
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	31
5.3 ข้อเสนอแนะ	32
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	32
5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ	32
5.3.3 ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต	33

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่	
ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	24
ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน	25
ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน	28
ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่และความเข็มแข็งของวิสาหกิจ	29
ตารางที่ 5 สรุปการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	30

สารบัญภาพ

เรื่อง หน้า
ภาพที่
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด 4

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันรัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการรวมกลุ่มของประชาชนในการประกอบอาชีพ การใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าและบริการของชุมชน การดำเนินงานในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนจึงถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื่องจากเป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมตัวของประชาชนในชุมชน เพื่อร่วมกันดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การผลิต การแปรรูป การบริการ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่สามารถสร้างรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนได้พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ได้กำหนดแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนสามารถรวมกลุ่มกันประกอบกิจการโดยใช้ความรู้ ภูมิปัญญา และทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นเป็นพื้นฐานในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของชุมชน พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด การเงินและบัญชี ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชนกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในสภาวะเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง จังหวัดแพร่เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรและอาชีพที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรในท้องถิ่น จึงเกิดการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนในหลากหลายประเภท เช่น การผลิตสินค้าเกษตร การแปรรูปอาหาร ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ผ้าหม้อห้อม งานหัตถกรรม และผลิตภัณฑ์ชุมชนอื่น ๆ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน และเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของจังหวัด

จากข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรจังหวัดแพร่ ปี 2568 ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแพร่ พบว่า จังหวัดแพร่มีวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนและดำเนินกิจการ จำนวน 1,071 แห่ง (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแพร่, 2568) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด อย่างไรก็ตาม แม้ว่าวิสาหกิจชุมชนจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐมาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังพบว่าวิสาหกิจชุมชนหลายแห่งประสบปัญหาในการดำเนินงาน เช่น การบริหารจัดการที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ การจัดทำบัญชีและการบริหารการเงินที่ไม่เป็นระบบ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ โดยมุ่งศึกษาปัจจัยด้านการบริหารงานจัดการ ด้านการเงินและบัญชี ด้านการตลาด ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและวางแผนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงงาน

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ด้านการเงินและบัญชี ด้านการตลาด ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

1.3 สมมติฐานการศึกษา

สมมติฐานที่ 1 ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ที่อยู่ในระดับมากขึ้นไป

สมมติฐานที่ 2 ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนที่อยู่ในระดับมากขึ้นไป

1.4 ขอบเขตของโครงงาน

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานจัดการ 2) ด้านการเงินและบัญชี 3) ด้านการตลาด 4) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก 5) ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ จำนวน 1,071 แห่ง ตามข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรจังหวัดแพร่ ปี 2568 (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแพร่, 2568)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 292 คน

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนและดำเนินกิจการอยู่ในจังหวัดแพร่

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคม ถึง วันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2569

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

วิสาหกิจชุมชน หมายถึง การรวมกลุ่มของบุคคลในชุมชนที่ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยใช้ทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความร่วมมือของสมาชิก เพื่อสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถของวิสาหกิจชุมชนในการบริหารงานจัดการองค์กร การดำเนินงาน การพึ่งพาตนเอง การสร้างรายได้ และการพัฒนาองค์กรให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ด้านการบริหารงานจัดการ หมายถึง การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดองค์กร การบริหารทรัพยากร การกำหนดบทบาทหน้าที่ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รวมถึงการบริหารการเงินและบัญชีอย่าง

ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก หมายถึง การที่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ทั้งในด้านการวางแผน การตัดสินใจการดำเนินกิจกรรม การแสดงความคิดเห็น การแก้ไขปัญหาการติดตาม และประเมินผล รวมถึงการร่วมมือกันพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์ต่อสมาชิกและชุมชน

ด้านการตลาด หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การส่งเสริมการขาย การประชาสัมพันธ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การกำหนดราคา การจัดจำหน่ายและการสร้างช่องทางการตลาด เพื่อให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการของวิสาหกิจชุมชนเป็นที่รู้จัก สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค และเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ให้แก่วิสาหกิจชุมชน

ด้านการเงินและบัญชี หมายถึง การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านการเงินและการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การควบคุมค่าใช้จ่าย การบริหารเงินทุน การจัดทำข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องครบถ้วน

ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ หมายถึง การที่หน่วยงานภาครัฐให้ความช่วยเหลือส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การให้ความรู้และการฝึกอบรม การสนับสนุนงบประมาณหรือแหล่งเงินทุน การส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การให้คำปรึกษาและคำแนะนำ การส่งเสริมด้านการตลาด ตลอดจนการสนับสนุน

1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

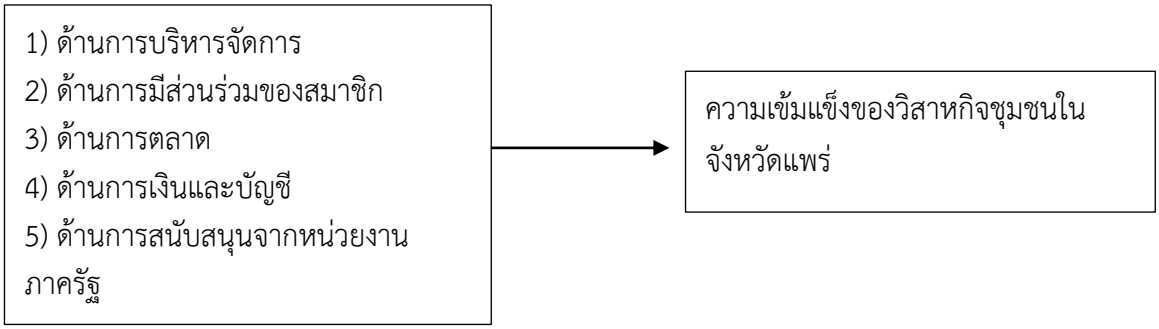
1.6.1 ผู้วิจัยและผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ ได้ทราบระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

1.6.2 ผู้วิจัยและผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ ได้ทราบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารงานจัดการ ด้านการเงินและบัญชี ด้านการตลาด ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

1.6.3 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และวิสาหกิจชุมชน ในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืน

1.6.4 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในอนาคต

1.7 กรอบแนวคิด

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงงานวิชาชีพเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หนังสือ บทความวิชาการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ อภิปราย และสรุปผลการวิจัย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อ ดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

2.1.1 ความหมายของวิสาหกิจชุชน

2.1.2 ความเป็นมาของวิสาหกิจชุมชน

2.1.3 ความสำคัญของวิสาหกิจชุมชน

2.1.4 บทบาทของวิสาหกิจชุมชน

2.1.5 วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

2.1.1 ความหมายของวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชน (Community Enterprise) เป็นรูปแบบการประกอบกิจการของประชาชนในระดับชุมชนที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของบุคคลซึ่งมีความสัมพันธ์ มีวิถีชีวิตร่วมกัน และมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนผ่านการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ความรู้ ประสบการณ์ และทุนทางสังคมมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ วิสาหกิจชุมชนมิได้มุ่งหวังเพียงผลกำไรทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การพึ่งพาตนเอง การสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป อันเป็นแนวทางของการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ได้กำหนดความหมายของวิสาหกิจชุมชนไว้ว่าพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน ซึ่งรัฐมีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการแข่งขัน(Grassroots Economy) ที่มุ่งให้ประชาชนในชุมชนสามารถใช้ศักยภาพของตนเองในการสร้างอาชีพและสร้างรายได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอกมากเกินไป การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนจึงเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดมูลค่าเพิ่มผ่านกระบวนการผลิต การแปรรูป การตลาด และการบริหารจัดการ

ที่เหมาะสม ทั้งยังส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ และการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งของทุนทางสังคม (Social Capital) และความสามัคคีของคนในชุมชน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Putnam, 1993) นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตร (2565) ได้อธิบายว่า วิสาหกิจชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพราะเป็นช่องทางให้ประชาชนสามารถรวมกลุ่มเพื่อสร้างอาชีพ เพิ่มมูลค่าผลผลิต และสร้างรายได้จากทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น โดยกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนมีความหลากหลาย เช่น การผลิตสินค้าเกษตร การแปรรูปผลผลิต การผลิตอาหารและเครื่องดื่ม การผลิตสมุนไพร การทอผ้า งานจักสาน งานหัตถกรรม การผลิตสินค้า OTOP การท่องเที่ยวโดยชุมชน รวมถึงการให้บริการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ กิจกรรมเหล่านี้ไม่เพียงสร้างรายได้ให้แก่สมาชิก แต่ยังช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น ทำให้เกิดการหมุนเวียนของรายได้ภายในชุมชน ลดการอพยพแรงงานเข้าสู่เมือง และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ในมุมมองของนักวิชาการ วิสาหกิจชุมชนถือเป็นรูปแบบของการประกอบการเพื่อสังคม (Social Enterprise) ที่เน้นการสร้างคุณค่าทางสังคมควบคู่กับการสร้างผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ โดยสมาชิกในชุมชนเป็นเจ้าของกิจการร่วมกัน มีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และให้ความสำคัญกับการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม มากกว่าการแสวงหากำไรสูงสุดเพียงอย่างเดียว การดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวช่วยให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีศักยภาพในการแข่งขัน และสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Yunus, 2010) นอกจากการสร้างรายได้แล้ว วิสาหกิจชุมชนยังมีบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า ไม่ว่าจะเป็นองค์ความรู้ด้านการเกษตร การแพทย์พื้นบ้าน งานหัตถกรรม หรือศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่น การนำภูมิปัญญาเหล่านี้มาพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีคุณภาพ ช่วยเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และสร้างเอกลักษณ์ของสินค้าให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่เห็นคุณค่าและร่วมสืบทอดองค์ความรู้ของชุมชน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนฐานของอัตลักษณ์ท้องถิ่น (กรมการพัฒนาชุมชน, 2564) อีกทั้ง วิสาหกิจชุมชนยังเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านการสนับสนุนด้านองค์ความรู้ เทคโนโลยี เงินทุนการตลาด และการพัฒนาศักยภาพของสมาชิก ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนสามารถพัฒนาคุณภาพสินค้า ยกระดับมาตรฐานการผลิต และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับประเทศและระดับสากลตลอดจนสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจดิจิทัลและพฤติกรรมผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2565) การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนยังสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานไว้ โดยเน้นหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี และการใช้ความรู้ควบคู่กับคุณธรรม หลักการดังกล่าวสามารถประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ทั้งในด้านการผลิต การตลาด การเงิน และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ทำให้วิสาหกิจชุมชนมีความมั่นคง สามารถรับมือกับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงาน

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ในปัจจุบัน วิสาหกิจชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะการเป็นกลไกในการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สร้างการกระจายรายได้ ลดปัญหาความยากจน และสร้างความมั่นคงให้แก่ชุมชนในระยะยาว นอกจากนี้ยังช่วยสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ ทั้งด้านการขจัดความยากจน การสร้างงานที่มีคุณค่า การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน และการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น (United Nations, 2015)

2.1.2 ความเป็นมาของวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนเป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวของประชาชนในชุมชนเพื่อดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยอาศัยทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความร่วมมือของคนในพื้นที่เป็นสำคัญ แนวคิดดังกล่าวมีรากฐานมาจากวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ประชาชนดำรงชีวิตด้วยการพึ่งพาอาศัยกัน ไม่ว่าจะเป็นการทำนา การทำสวน การเลี้ยงสัตว์ การจักสาน การทอผ้า หรือการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้มุ่งสร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัวและชุมชน ตลอดจนส่งเสริมการใช้ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2566) เมื่อสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ชุมชนจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับปัญหาด้านรายได้ การประกอบอาชีพ และการเปลี่ยนแปลงของตลาด ส่งผลให้เกิดแนวคิดในการส่งเสริมการรวมกลุ่มของคนในชุมชนเพื่อสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ และพัฒนาศักยภาพของคนในท้องถิ่นให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้ความสำคัญกับการใช้ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และทุนของชุมชนในการสร้างรายได้และเสริมความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2566) ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2540 หรือที่เรียกว่า “วิกฤตต้มยำกุ้ง” แนวคิดเรื่องการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากได้รับความสนใจมากขึ้น โดยมุ่งให้ชุมชนสามารถใช้ทรัพยากร ความรู้ และภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้ผ่านการรวมกลุ่มประกอบกิจการ ทั้งนี้ การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากยังเชื่อมโยงกับแนวคิดการสร้างชุมชนเข้มแข็งและการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งให้ความสำคัญกับการสร้างภูมิคุ้มกัน การบริหารความเสี่ยง และการพัฒนาชุมชนอย่างสมดุลและยั่งยืน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) ต่อมา เพื่อให้การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนมีความชัดเจนและได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นระบบ รัฐบาลได้ตรา พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ซึ่งถือเป็นกฎหมายสำคัญที่รองรับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนอย่างเป็นทางการ โดยกำหนดให้วิสาหกิจชุมชนหมายถึงกิจการของชุมชนที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพันและมีวิถีชีวิตร่วมกัน เพื่อสร้างรายได้และการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2562) พระราชบัญญัติดังกล่าวยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การพัฒนาความสามารถในการจัดการ ตลอดจนการพัฒนารูปแบบและศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้

ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง รวมทั้งสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นผู้ประกอบการขนาดย่อมและขนาดกลางได้ในอนาคต (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2562) ในปัจจุบัน วิสาหกิจชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของประเทศไทย โดยเป็นกลไกในการสร้างรายได้ กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจ และนำทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นสินค้าและบริการ กรมส่งเสริมการเกษตรระบุว่าวิสาหกิจชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนหรือเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งเป็นฐานสำคัญของระบบเศรษฐกิจของประเทศ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2566) นอกจากนี้ วิสาหกิจชุมชนหลายแห่งได้พัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัตถุดิบในพื้นที่ โดยมีการยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ การสร้างตราสินค้า และการพัฒนาช่องทางการตลาดทั้งออฟไลน์และออนไลน์ เพื่อเพิ่มมูลค่าและขยายโอกาสทางการตลาด ตัวอย่างเช่น กรมส่งเสริมการเกษตรมีการสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนให้พัฒนาผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการ และการตลาด รวมถึงการใช้ช่องทางออนไลน์เพื่อเพิ่มโอกาสในการจำหน่ายสินค้า (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2567)

2.1.3 ความสำคัญของวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของประเทศไทย เนื่องจากเป็นรูปแบบการประกอบกิจการที่เกิดจากการรวมตัวของประชาชนในชุมชนเพื่อร่วมกันบริหารจัดการทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น และศักยภาพของคนในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในด้านการผลิต การแปรรูป การตลาด และการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการ โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการสร้างความเข้มแข็งกับการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครัวเรือน การกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม การสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ และการพึ่งพาตนเองของคนในชุมชนบนพื้นฐานของการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มุ่งเน้นความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิต (สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2564; กรมส่งเสริมการเกษตร, 2566) นอกจากนี้ วิสาหกิจชุมชนยังเป็นเครื่องมือสำคัญของภาครัฐในการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เนื่องจากช่วยสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชนในชนบท โดยเฉพาะเกษตรกร ผู้สูงอายุ สตรี เยาวชน และผู้ประกอบการรายย่อยที่มีข้อจำกัดด้านเงินทุน ความรู้ เทคโนโลยี และการเข้าถึงตลาด การรวมกลุ่มกันในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนทำให้สมาชิกสามารถใช้ทรัพยากรร่วมกัน ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มอำนาจในการต่อรองด้านราคาวัตถุดิบและการจำหน่ายสินค้า รวมทั้งสามารถพัฒนากระบวนการผลิตให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ของชุมชนสามารถแข่งขันได้ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับสากล อีกทั้งยังช่วยให้เกิดการหมุนเวียนของเงินภายในชุมชน ลดการไหลออกของรายได้สู่ภายนอก และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในระดับครัวเรือนและระดับชุมชน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2565; สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) ในมิติของการพัฒนาสังคม วิสาหกิจชุมชนมีบทบาทอย่างยิ่งในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน สมาชิกทุกคนมีโอกาสร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน และร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมของกลุ่ม ส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วม (Sense of Ownership) และก่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การดำเนิน

กิจกรรมร่วมกันยังเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ และการเรียนรู้ระหว่างสมาชิก ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการ การแก้ไขปัญหา การทำงานเป็นทีม และการสร้างภาวะผู้นำในชุมชน ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญของทุนทางสังคม (Social Capital) ที่ช่วยให้ชุมชนสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Putnam, 1993; Woolcock, 1998) วิสาหกิจชุมชนยังมีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่ของวิสาหกิจชุมชนล้วนเกิดจากองค์ความรู้ที่สั่งสมมาเป็นเวลานาน ไม่ว่าจะเป็นการทอผ้า การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ การจักสาน งานหัตถกรรมพื้นบ้าน การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การทำผลิตภัณฑ์สมุนไพรพื้นบ้าน หรือการผลิตอาหารพื้นเมือง ซึ่งสะท้อนถึงอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ การรวมกลุ่มกันดำเนินกิจการจึงเป็นช่องทางสำคัญในการถ่ายทอดองค์ความรู้จากคนรุ่นเก่าสู่คนรุ่นใหม่ ช่วยป้องกันการสูญหายของภูมิปัญญาท้องถิ่น พร้อมทั้งสามารถนำองค์ความรู้ดังกล่าวมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่ม สร้างรายได้ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้อีกด้วย (กรมการพัฒนาชุมชน, 2565) ในด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.1.4 บทบาทของวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับฐานราก เนื่องจากเป็นรูปแบบการรวมตัวของประชาชนที่ใช้ทรัพยากร ภูมิปัญญา และศักยภาพของคนในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้และสร้างความมั่นคงให้แก่ชุมชนได้อย่างยั่งยืน การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนมีพื้นฐานอยู่บนหลักการมีส่วนร่วมของสมาชิก การพึ่งพาตนเอง และการใช้ทรัพยากรในพื้นที่อย่างคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มุ่งเน้นความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับชุมชน (สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2564; สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) ด้วยเหตุนี้ วิสาหกิจชุมชนจึงมิได้มีเป้าหมายเพียงการแสวงหาผลกำไรเชิงธุรกิจเท่านั้น หากแต่ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก การสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการรักษาอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนกลายเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2565) ในด้านเศรษฐกิจ วิสาหกิจชุมชนมีบทบาทอย่างยิ่งในการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ และเพิ่มมูลค่าให้กับทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น โดยการนำวัตถุดิบทางการเกษตร ผลผลิตจากธรรมชาติ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นสินค้าและบริการที่ตอบสนองความต้องการของตลาด เช่น ผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตร อาหารพื้นถิ่น ผลิตภัณฑ์สมุนไพร งานหัตถกรรม ผ้าทอ เครื่องจักสาน และการท่องเที่ยวโดยชุมชน การแปรรูปผลิตภัณฑ์ดังกล่าวช่วยเพิ่มมูลค่า ลดการจำหน่ายวัตถุดิบในราคาต่ำ และสร้างรายได้ที่สูงขึ้นให้แก่สมาชิกในชุมชน นอกจากนี้ รายได้ที่เกิดขึ้นยังหมุนเวียนอยู่ภายในท้องถิ่น ส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้ ลดปัญหาความยากจน และเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครัวเรือน อีกทั้งยังช่วยลดการอพยพแรงงานเข้าสู่เมืองใหญ่ เพราะประชาชนสามารถ

ประกอบอาชีพและสร้างรายได้ในพื้นที่ของตนเอง โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ สตรี เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส ที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนได้อย่างเหมาะสม (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2565; สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2565) นอกจากนี้ วิสาหกิจชุมชนยังเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของชุมชนผ่านการลดต้นทุนการผลิต การรวมกลุ่มจัดหาปัจจัยการผลิต การจัดซื้อวัตถุดิบร่วมกัน และการวางแผนการตลาดแบบรวมกลุ่ม ซึ่งช่วยเพิ่มอำนาจในการต่อรองทั้งด้านราคาและช่องทางการจำหน่าย อีกทั้งการรวมกลุ่มยังช่วยลดความเสี่ยงจากความผันผวนของตลาดและสร้างความมั่นคงด้านรายได้ให้กับสมาชิก เมื่อชุมชนมีการจัดการทางการเงินที่ดี มีระบบบัญชีที่โปร่งใส และมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยให้วิสาหกิจชุมชนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน การสนับสนุนจากภาครัฐ และโครงการพัฒนาต่าง ๆ ได้มากขึ้น ส่งผลให้กิจการสามารถขยายตัวและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2564) ในด้านสังคม วิสาหกิจชุมชนมีบทบาทในการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจบริหารจัดการ และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มร่วมกัน การมีส่วนร่วมดังกล่าวช่วยสร้างความสามัคคี ความไว้วางใจ ความรับผิดชอบ และความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมของสมาชิก ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การบัญชี การผลิต การตลาด การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังเป็นเวทีในการพัฒนาภาวะผู้นำของคนในชุมชน ส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้วิสาหกิจชุมชนสามารถพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Putnam, 1993; กรมส่งเสริมการเกษตร, 2565) วิสาหกิจชุมชนยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital) ของชุมชน ผ่านการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน และการถ่ายทอดองค์ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้สมาชิกมีความรู้และทักษะที่ทันสมัย สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและเทคโนโลยีได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ การประชาสัมพันธ์ และการจำหน่ายสินค้าออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซและสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งช่วยขยายฐานลูกค้า ลดข้อจำกัดด้านพื้นที่ และเพิ่มโอกาสทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ของชุมชน ทั้งยังช่วยให้วิสาหกิจชุมชนสามารถแข่งขันในตลาดยุคดิจิทัลได้มากขึ้น (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล, 2565) ในด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น วิสาหกิจชุมชนมีบทบาทในการอนุรักษ์ สืบทอด และพัฒนาภูมิปัญญาที่สั่งสมมาเป็นเวลานาน ไม่ว่าจะเป็นภูมิปัญญาด้านการเกษตร การผลิตอาหารพื้นบ้าน งานหัตถกรรม การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ การแพทย์แผนไทย และศิลปะวัฒนธรรมพื้นบ้าน โดยนำองค์ความรู้ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนมีมูลค่าเพิ่มและมีความแตกต่างจากสินค้าในตลาดทั่วไป อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งเป็นการสร้างรายได้เพิ่มเติมให้กับประชาชนในพื้นที่และสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของท้องถิ่น (กรมการพัฒนาชุมชน, 2565) อีกบทบาทหนึ่งที่ได้รับความสนใจมากขึ้นในปัจจุบัน คือ บทบาทด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วิสาหกิจชุมชนจำนวนมากได้นำแนวคิดการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Production) มาประยุกต์ใช้ เช่น การใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ การลดการใช้สารเคมี การใช้พลังงานทดแทน การจัดการของเสียจากกระบวนการผลิต และการใช้บรรจุภัณฑ์ที่สามารถย่อยสลายได้ แนวทางดังกล่าวช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อผู้บริโภค ทั้งยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และแนวคิดเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) ที่รัฐบาลไทยกำลังผลักดันในปัจจุบัน (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565) นอกจากนั้น วิสาหกิจชุมชนยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (Networking) ระหว่างกลุ่มผู้ผลิต ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และองค์กรพัฒนาเอกชน ความร่วมมือดังกล่าวช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และประสบการณ์ในการบริหารจัดการ รวมถึงการสนับสนุนด้านงบประมาณ การตลาด และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนในระดับประเทศและระดับสากล งานวิจัยของ Porter (1998) ชี้ให้เห็นว่า การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างองค์กรเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืนของธุรกิจและชุมชน จากบทบาทที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าวิสาหกิจชุมชนมิใช่เพียงองค์กรทางเศรษฐกิจ แต่เป็นกลไกการพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการที่เชื่อมโยงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนช่วยสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจ พัฒนาศักยภาพของประชาชน สร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วน ดังนั้น การส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านองค์ความรู้ เทคโนโลยี เงินทุน การตลาด และการพัฒนาศักยภาพของสมาชิก จึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเอง มีความสามารถในการแข่งขัน และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศในระยะยาว

2.1.5 วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

จังหวัดแพร่เป็นจังหวัดที่มีพื้นฐานเศรษฐกิจพึ่งพาภาคการเกษตรและทรัพยากรท้องถิ่นเป็นสำคัญ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การทำนา การปลูกข้าวโพด การปลูกลำไย การปลูกไม้สัก การเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและงานหัตถกรรมพื้นบ้าน ด้วยศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมล้านนาที่สืบทอดกันมา ทำให้เกิดการรวมกลุ่มของประชาชนในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่มีความหลากหลาย ทั้งด้านการผลิตสินค้าเกษตร การแปรรูปอาหาร การผลิตสมุนไพร ผ้าทอ งานจักสาน เครื่องใช้จากไม้สัก ผลิตภัณฑ์จากไผ่ ตลอดจนการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งล้วนเป็นการนำทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกและชุมชนอย่างยั่งยืน ปัจจุบันจังหวัดแพร่ถือเป็นจังหวัดที่มีจำนวนวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับสูงของภาคเหนือ และได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านองค์ความรู้ เงินทุน เทคโนโลยี การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการตลาด เพื่อยกระดับศักยภาพในการแข่งขันทั้งในประเทศ

และต่างประเทศ ข้อมูลจากสำนักงานเกษตรจังหวัดแพร่ระบุว่า จังหวัดแพร่มีวิสาหกิจชุมชนกระจายอยู่ครบทั้ง 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองแพร่ ร้องกวาง ลอง สูงเม่น เด่นชัย สอง วังชิ้น และหนองม่วงไข่ โดยมีการดำเนินกิจกรรมครอบคลุมทั้งการผลิต การแปรรูป การบริการ และการท่องเที่ยวชุมชน ข้อมูลปี 2568 พบว่ามีวิสาหกิจชุมชนที่ขึ้นทะเบียน 1,071 แห่ง มีสมาชิกรวมกว่า 14,090 คน แสดงให้เห็นว่าการรวมกลุ่มของประชาชนมีความเข้มแข็งและมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของจังหวัด นอกจากนี้ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา จำนวนวิสาหกิจชุมชนของจังหวัดแพร่ยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนถึงการตื่นตัวของประชาชนในการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการสนับสนุนจากภาครัฐผ่านพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 และนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร โดยการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและมีเอกลักษณ์ เช่น ผลิตภัณฑ์จากไม้สัก ผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมเมืองแพร่ อาหารพื้นเมือง สมุนไพร เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์จากไผ่ และสินค้าเกษตรแปรรูปอื่น ๆ การพัฒนาผลิตภัณฑ์เหล่านี้ช่วยเพิ่มรายได้ ลดการจำหน่ายวัตถุดิบในราคาต่ำ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าในชุมชน อีกทั้งยังช่วยสร้างโอกาสในการเข้าถึงตลาดที่กว้างขึ้น ทั้งผ่านตลาดออนไลน์ งานแสดงสินค้า และการเชื่อมโยงกับโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ของจังหวัดแพร่เป็นที่รู้จักในระดับประเทศและสามารถแข่งขันในตลาดได้มากขึ้น นอกจากบทบาทด้านเศรษฐกิจแล้ว วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกช่วงวัยเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การผลิต การตลาด และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน การถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ รวมถึงการสร้างผู้นำชุมชนที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ วิสาหกิจชุมชนยังเป็นศูนย์กลางของการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะการสืบทอดงานหัตถกรรมพื้นบ้านและวัฒนธรรมล้านนา ซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์สำคัญของจังหวัดแพร่ การดำเนินงานดังกล่าวช่วยให้ชุมชนสามารถรักษาเอกลักษณ์ของตนเองควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างสมดุล และยังส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย ตัวอย่างความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ คือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่พัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารพื้นเมืองจนได้รับมาตรฐาน OTOP ระดับ 5 ดาว เช่น กลุ่มในอำเภอเด่นชัยที่พัฒนาไส้อั่ว แหนมหมู และน้ำพริกหนุ่มด้วยกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน สามารถสร้างชื่อเสียงให้จังหวัดและกระจายรายได้สู่สมาชิกในชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันยังมีวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพมาตรฐาน และอัตลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ไม่ได้มุ่งเพียงการสร้างรายได้เท่านั้น แต่ยังมุ่งยกระดับมาตรฐานสินค้า เพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และสร้างความยั่งยืนให้แก่เศรษฐกิจของจังหวัดในระยะยาว

โดยสรุป วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของจังหวัด ผ่านการสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ พัฒนาผลิตภัณฑ์ และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่าง

คุ้มค่า อีกทั้งยังมีบทบาทในการอนุรักษ์ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การสนับสนุนจากภาครัฐและเครือข่ายความร่วมมือต่าง ๆ ทำให้วิสาหกิจชุมชนของจังหวัดแพร่สามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน เป็นรากฐานสำคัญที่ใช้ในการอธิบายปัจจัย กระบวนการ และองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความมั่นคง และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศได้เสนอแนวคิดที่สามารถนำมาอธิบายความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในหลายมิติ ดังนี้ แนวคิดเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน

ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถของกลุ่มหรือองค์กรชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรของตนเอง ทั้งด้านบุคคล เงินทุน ความรู้ ภูมิปัญญา และเครือข่าย เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างต่อเนื่อง มีศักยภาพในการแก้ไขปัญหา ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และสร้างประโยชน์แก่สมาชิกและชุมชนโดยรวม ความเข้มแข็งไม่ได้หมายถึงเพียงการมีรายได้หรือผลกำไรสูงเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการมีระบบบริหารจัดการที่ดี ความร่วมมือของสมาชิก ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และความสามารถในการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน นักวิชาการด้านการพัฒนาชุมชนอธิบายว่า ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนเกิดจากการสะสมทุนในหลายรูปแบบ ได้แก่ ทุนมนุษย์ (Human Capital) ทุนทางสังคม (Social Capital) ทุนทางเศรษฐกิจ (Economic Capital) และทุนทางวัฒนธรรม (Cultural Capital) ซึ่งเมื่อทุนเหล่านี้ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล จะทำให้วิสาหกิจชุมชนมีศักยภาพในการแข่งขัน สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ และสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ความเข้มแข็งยังสะท้อนถึงความสามารถในการเรียนรู้ขององค์กร การพัฒนานวัตกรรม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคีต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา รวมทั้งการมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ สามารถบริหารจัดการทรัพยากรและสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง

แนวคิดชุมชนเข้มแข็ง (Strong Community Concept)

แนวคิดชุมชนเข้มแข็งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน โดยมองว่าชุมชนจะเข้มแข็งได้เมื่อประชาชนสามารถรวมตัวกันเพื่อแก้ไขปัญหา วางแผนพัฒนา และบริหารจัดการทรัพยากรของตนเองอย่างเป็นระบบ สมาชิกมีความสามัคคี มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนนักวิชาการไทย เช่น ประเวศ วะสี (2541) อธิบายว่า ชุมชนเข้มแข็งเป็นชุมชนที่สามารถจัดการตนเองได้ มีการเรียนรู้ร่วมกัน ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่กับองค์ความรู้สมัยใหม่ และสร้างความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ขณะที่ ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ (2543) เสนอว่า การสร้างชุมชนเข้มแข็งต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาผู้นำชุมชน และการสร้าง

เครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรในพื้นที่การประยุกต์แนวคิดชุมชนเข้มแข็งกับวิสาหกิจชุมชน ทำให้เห็นว่าหากสมาชิกมีความร่วมมือ มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน และร่วมกันตัดสินใจในการดำเนินงาน จะช่วยให้วิสาหกิจชุมชนสามารถพัฒนาได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน ปัจจัยด้านการบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชี ด้านการตลาด ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา และใช้ประกอบการวิเคราะห์ผลการวิจัย ดังนี้

กัญญารัตน์ ศรีสมบัติ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนและศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการของกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิก และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนอย่างมีนัยสำคัญ กลุ่มที่มีการบริหารจัดการ

ที่ดีและสมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จะมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองและสามารถดำเนินกิจการได้อย่างมั่นคง

สุพัตรา ใจแก้ว (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในภาคเหนือ โดยศึกษาวิสาหกิจชุมชนในหลายจังหวัดของภาคเหนือ ผลการศึกษาพบว่า ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนเกิดจากความร่วมมือของสมาชิก การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะด้านการพัฒนาองค์ความรู้และการฝึกอบรม ซึ่งช่วยให้สมาชิกสามารถนำความรู้มาพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มได้ดียิ่งขึ้น

ธนกร พรมมา (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกในด้านการวางแผน การตัดสินใจ และการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน สมาชิกที่มีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกลุ่ม มีความรับผิดชอบ และพร้อมที่จะร่วมกันพัฒนากลุ่มให้เติบโตอย่างยั่งยืน

จิราพร มูลคำ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ผลการศึกษาพบว่า การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน การวางแผนการดำเนินงาน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม

วราภรณ์ ศรีวิชัย (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารการเงินและบัญชีกับความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชน ผลการศึกษาพบว่า การจัดทำบัญชีอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ช่วยให้สมาชิกสามารถตรวจสอบ

รายรับ รายจ่าย และผลการดำเนินงานของกลุ่มได้อย่างโปร่งใส ส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นและความไว้วางใจระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม อีกทั้งยังช่วยให้กลุ่มสามารถวางแผนทางการเงินและบริหารต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อรทัย แก้วมณี (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การตลาดที่ส่งผลต่อศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสร้างตราสินค้า และการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีส่วนช่วยเพิ่มโอกาสทางการตลาดและเพิ่มรายได้ให้กับวิสาหกิจชุมชนอย่างชัดเจน กลุ่มที่สามารถพัฒนาช่องทางการจำหน่ายสินค้าได้หลากหลาย จะมีศักยภาพในการแข่งขันสูงกว่ากลุ่มที่จำหน่ายสินค้าในช่องทางเดิมเพียงอย่างเดียว

ณัฐพล สุขใจ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของหน่วยงานภาครัฐต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐในด้านงบประมาณ การพัฒนาความรู้ การพัฒนา

ผลิตภัณฑ์ และการส่งเสริมการตลาด มีส่วนสำคัญต่อการเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน และช่วยให้กลุ่มสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

พิมพ์ชนก อินต๊ะ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนประเภทอาหารแปรรูป ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ การตลาด และการมีส่วนร่วมของสมาชิกมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในระดับสูง โดยกลุ่มที่มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง และมีสมาชิกที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม จะมีผลการดำเนินงานที่ดีกว่ากลุ่มอื่น

ศิริพร แสงทอง (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการกับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในทุกด้าน ทั้งด้านรายได้ ความพึงพอใจของสมาชิก และการขยายกิจกรรมของกลุ่ม โดยเฉพาะผู้นำที่มีความรู้และสามารถบริหารจัดการกลุ่มได้อย่างเหมาะสม จะส่งผลให้กลุ่มมีความเข้มแข็งและเติบโตอย่างต่อเนื่อง

ปรียานุช คำปัน (2567) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในภาคเหนือ ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนจากภาครัฐ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และการบริหารจัดการด้านการเงิน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้วิสาหกิจชุมชนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองและดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืน

ลักขณา อินทร์บึง, ภูวนิดา คุนผลิน และพจ ตู้พจ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง "การจัดการสู่ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดขอนแก่น" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการจัดการที่นำไปสู่ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนและเสนอแนวทางในการพัฒนา โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำวิสาหกิจชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนเกิดจากการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การบริหารด้านการเงิน การตลาด การผลิต การมีส่วนร่วมของสมาชิก ภาวะผู้นำ และการสนับสนุนจากภาครัฐ นอกจากนี้ การสร้างเครือข่ายทางธุรกิจและการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ยังช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนได้อย่างยั่งยืน

นันทะ บุตรน้อย และกนกพร ศรีวิชัย (2563) ได้ศึกษาเรื่อง "การพัฒนาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บสู่ความเข้มแข็งอย่างเป็นระบบ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง" โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า การจัดทำแผนธุรกิจ การสร้างตราสินค้า การพัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์ การจัดทำระบบบัญชีอย่างง่าย และการวางกลยุทธ์ทางการเงิน ส่งผลให้การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถเพิ่มยอดขายและสร้างรายได้แก่สมาชิกอย่างต่อเนื่อง

อนุจันทร์ กาญจนกิจ และคณะ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรการเงินชุมชนอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์กรการเงินชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ภายในองค์กร ความร่วมมือระหว่างสมาชิก ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก และการมีโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งขององค์กรการเงินชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นันธิดา จันทร์ศิริ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง "กรอบแนวความคิดการบริหารจัดการองค์กรการเงินชุมชนในสังคมไทย" โดยวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการองค์กรการเงินชุมชนที่มีประสิทธิภาพควรประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำ การบริหารจัดการองค์กร การสร้างเครือข่าย และการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนขององค์กรชุมชน

พันธ์จิตต์ สีเหนี่ยง (2566) ได้ศึกษาเรื่อง "สถานภาพและแนวทางการพัฒนาความเข้มแข็งวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก: กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาสำคัญของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ การขาดการวางแผนการดำเนินงานที่เป็นระบบ การขาดทักษะด้านการตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการจัดทำบัญชี แนวทางการพัฒนาที่สำคัญคือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิก การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีเอกลักษณ์ การใช้ตลาดนำการผลิต และการพัฒนาระบบบัญชีและการเงินให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยให้วิสาหกิจชุมชนสามารถดำเนินงานได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

ศิริวัฒน์ บัวทอง และคณะ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรการเงินชุมชนอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งขององค์กรการเงินชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ภายในองค์กร ความร่วมมือระหว่างสมาชิก ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก และโครงสร้างพื้นฐานขององค์กร มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งขององค์กรการเงินชุมชนอย่างมีนัยสำคัญ โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความเข้มแข็งได้ร้อยละ 54.90 ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การบริหารจัดการที่ดีและการมีส่วนร่วมของสมาชิกเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาองค์กรชุมชนให้มีความมั่นคงและยั่งยืน

วิไลลักษณ์ ชูศรี และคณะ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง "สภาพแวดล้อมทางธุรกิจและศักยภาพทางการบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และราชบุรี" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและความสามารถด้านการบัญชีที่มี

ผลต่อคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ด้านบัญชีของผู้ประกอบการ การจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง และการบริหารจัดการข้อมูลทางการเงินที่มีคุณภาพ ส่งผลให้การบริหารงานของวิสาหกิจชุมชนมีประสิทธิภาพ สามารถวางแผนการดำเนินงานและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม อันนำไปสู่การเพิ่มความเข้มแข็งของกิจการในระยะยาว

นันทะ บุตรน้อย และกนกพร ศรีวิชัย (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บสู่ความเข้มแข็งอย่างเป็นระบบ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาพบว่า การจัดทำแผนธุรกิจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสร้างตราสินค้า การขยายช่องทางการตลาดผ่านระบบ e-commerce การจัดทำระบบบัญชีอย่างง่าย และการวางกลยุทธ์ด้านการเงิน ช่วยให้กลุ่มมีการดำเนินงานที่เป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ และเพิ่มรายได้ของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังช่วยยกระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในระยะยาว

พันธ์จิตต์ สีเหนี่ยง (2566) ได้ศึกษาเรื่อง สถานภาพและแนวทางการพัฒนาความเข้มแข็งวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาสำคัญของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ การขาดการวางแผน การบริหารจัดการที่เป็นระบบ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด และการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้อง ขณะที่แนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม ได้แก่ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิก การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีอัตลักษณ์ การใช้ตลาดนำการผลิต และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้วิสาหกิจชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองและดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืน

ลักขณา อินทร์บึง, ภูวนิดา คุนผลิน และพจ ตู้พจ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการสู่ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดขอนแก่น เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการจัดการที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญประกอบด้วย การบริหารการเงิน การตลาด การผลิต การจัดการองค์กร การมีส่วนร่วมของสมาชิก ภาวะผู้นำ และการสนับสนุนจากภาครัฐ นอกจากนี้ การสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ การพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกยังเป็นปัจจัยที่ช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและสร้างความยั่งยืนให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

Putnam (1993) ได้ศึกษาเรื่อง Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy โดยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางสังคมกับประสิทธิภาพของการบริหารงานในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศอิตาลี ผลการศึกษาพบว่า ภูมิภาคที่มีเครือข่ายทางสังคมที่เข้มแข็ง มีความไว้วางใจ และมีการมีส่วนร่วมของประชาชน มักมีประสิทธิภาพในการบริหารงานและการพัฒนาสถาบันที่ดีกว่า แนวคิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิก ความร่วมมือ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กรชุมชนให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายได้

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

โครงงานวิชาชีพเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้แทนหรือผู้รับผิดชอบวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ เพื่อศึกษาปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.1.1 ประชากร
- 3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทำโครงงาน
- 3.2.1 การสร้างเครื่องมือ
- 3.2.2 การตรวจสอบเครื่องมือ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์และการแปรผลข้อมูล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ จำนวน 1,071 แห่ง โดยผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ ผู้รับผิดชอบวิสาหกิจชุมชน จำนวน 1 คน ต่อวิสาหกิจชุมชน 1 แห่ง เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน การบริหารจัดการ และปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนมากที่สุด

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนและดำเนินกิจการอยู่ในจังหวัดแพร่ จำนวน 292 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มเลือกวิสาหกิจชุมชนจากพื้นที่ต่าง ๆ ในจังหวัดแพร่ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความครอบคลุมและเป็นตัวแทนของประชากรที่ศึกษา

3.2 เรื่องมือที่ใช้ในการทำโครงงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพศ 2)อายุ 3)ระดับการศึกษา เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานจัดการ 2) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก 3) ด้านการตลาด 4) ด้านการเงินและบัญชีและ 5) ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questions) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือแนวทางในการพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ โดยข้อมูลที่ได้รับจะนำมาใช้ประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

3.2.2 การตรวจสอบเครื่องมือ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้เครื่องมือมีความถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและกรอบแนวคิดการวิจัย

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา และความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ 1) นางสมาพร คิดศรี (ครูแผนกวิชาการบัญชี) 2) นางสาวปาริชาต สวยรูป (ครูแผนกวิชาการบัญชี) 3) นางสาวกัญญาณัฐ ศรีจันทร์มาก(ครูแผนกวิชาการตลาด) ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

4. หลังจากปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชนและความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย และตัวแปรที่ศึกษา

3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของข้อคำถาม และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

5) ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการตอบแบบสอบถาม และขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการให้ข้อมูลตามความเป็นจริง

6) ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน และตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

7) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดหมวดหมู่ บันทึกข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติที่กำหนดไว้

8) ผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

3.4 การวิเคราะห์และการแปรผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ตามลักษณะของแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายและสรุปผล

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ ประกอบด้วย 1)ด้านการบริหารงานจัดการ 2)ด้านการเงินและบัญชี 3)ด้านการตลาด 4)ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และ5)ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน

ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อศึกษาระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยาย และนำค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าไปหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น.121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.69 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3.5สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ค่าความถี่ (Frequency)

$$f$$

เมื่อ f = ค่าความถี่ของข้อมูลแต่ละรายการ

2. ค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ P = ร้อยละ
เมื่อ f = จำนวนความถี่ที่พบ
เมื่อ n = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3. ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ย
เมื่อ $\sum x$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
เมื่อ n = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

4.ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\boldsymbol{\sigma = \sqrt{\frac{\sum(x-\mu)}{N}}^{2}}$$

x = ข้อมูลแต่ละตัว

$\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ยของตัวอย่าง

μ = ค่าเฉลี่ยของประชากร

n = จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมดในประชากร

Σ = ผลรวม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

โครงงานวิชาชีพเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับและตรวจสอบความสมบูรณ์ ครบถ้วนในการตรวจแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยได้แบบสอบถามคืนมาจำนวน 292 ฉบับ โดยคิดเป็นร้อยละ 100 จึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

4.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

4.4 สรุปภาพรวมผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่และความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

4.5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานกาวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย 1)เพศ 2)อายุ 3)ระดับการศึกษา แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ			
	ชาย	71	24.32
	หญิง	221	75.68
	รวม	292	100
2.อายุ			
	ต่ำกว่า 30 ปี	48	16.44
	31-40 ปี	7	2.40
	41-50 ปี	114	39.04
	51-60 ปี	123	42.12
	รวม	292	100.00

3.ระดับการศึกษา			
	ประถมศึกษา	86	29.45
	มัธยมศึกษา	120	41.10
	ปวช./ปวส.	52	17.81
	ปริญญาตรี	34	11.64
	สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00
	รวม	292	100.00

จากตารางที 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 75.68 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 24.32 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 7คน คิดเป็นร้อยละ 2.40 รองลงมาอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 16.44 รองลงมามีอายุ 41-50 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 39.04 รองลงมา 51-60ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 42.12 มีระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 29.45 รองลงมาเป็นมัธยมศึกษา จำนวน 120 คน ร้อยละ 41.10 รองลงมาเป็นระดับปวช./ปวส. จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 17.81 รองลงมาเป็นปริญญาตรี จำนวน 34 คิดเป็นร้อยละ 11.64 รองลงมาเป็น สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.34

4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ ประกอบด้วย การบริหารงานจัดการ การมีส่วนร่วมสมาชิก การตลาด การเงินและบัญชี การสนับสนุนจากหน่วยภาครัฐ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

	วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่	$\overline{x}$	**S.D.**	**การแปรผล**	**อันดับ**
ด้านการบริหารจัดการ					
1	วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีที่มีลายลักษณ์อักษร	4.71	0.52	มากที่สุด	1
2	วิสาหกิจชุมชนมีการกำหนดขั้นตอนการทำงานในแต่ละฝ่ายไว้อย่างเป็นขั้นตอน	4.61	0.56	มากที่สุด	3

	วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่	$\bar{x}$	S.D.	การแปรผล	อันดับ
3	วิสาหกิจชุมชนมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนอย่างชัดเจน	4.59	0.55	มากที่สุด	4
4	วิสาหกิจชุมชนมีการจัดสรรแรงงานของสมาชิกให้ตรงกับความรู้ความสามารถ	4.70	0.53	มากที่สุด	2
	สรุปด้านการบริหารจัดการ	**4.65**	**0.54**	**มากที่สุด**	
ด้านการมีส่วนร่วมในสมาชิก					
1	ท่านมีส่วนร่วมในการลงมติหรือตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆของวิสาหกิจชุมชน	4.61	0.54	มากที่สุด	2
2	วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	4.60	0.56	มากที่สุด	3
3	สมาชิกสามารถแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะในการประชุมกลุ่มได้อย่างอิสระ	4.55	0.54	มากที่สุด	4
4	วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน	4.67	0.51	มากที่สุด	1
สรุปด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก		**4.61**	**0.54**	**มากที่สุด**	
ด้านการตลาด					
1	วิสาหกิจชุมชนมีการระบุกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย และแนวทางการขายผลิตภัณฑ์ไว้อย่างชัดเจนก่อนเริ่มผลิต	4.61	0.57	มากที่สุด	4
2	วิสาหกิจชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์หรือบริการอย่างต่อเนื่อง	4.65	0.53	มากที่สุด	3
3	วิสาหกิจชุมชนมีการจัดกิจกรรม ลด แลก แจก หรือแถมเพื่อกระตุ้นความต้องการซื้อของลูกค้าในโอกาสต่าง ๆ	4.68	0.52	มากที่สุด	2
4	วิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค	4.70	0.50	มากที่สุด	1

	วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่	$\bar{x}$	S.D.	การแปรผล	อันดับ
สรุปด้านการตลาด		**4.66**	**0.53**	**มากที่สุด**	
ด้านการเงินและบัญชี					
1	วิสาหกิจชุมชนมีหลักฐานหรือเอกสารรายรับ-รายจ่ายเงินที่สามารถตรวจสอบได้	4.71	0.49	มากที่สุด	2
2	วิสาหกิจชุมชนมีการจัดทำรายงานสรุปงบการเงินประจำปีเพื่อแจกแจงให้แก่กลุ่มอย่างเป็นระบบ	4.73	0.48	มากที่สุด	1
3	วิสาหกิจชุมชนมีการจัดตั้งคณะกรรมการหรือผู้ตรวจสอบบัญชีภายในกลุ่มอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.69	0.49	มากที่สุด	3
4	วิสาหกิจชุมชนมีระบบการบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชีที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส	4.73	0.48	มากที่สุด	1
สรุปด้านการเงินและบัญชี		**4.72**	**0.49**	**มากที่สุด**	
ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ					
1	วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนด้านความรู้และการฝึกอบรมจากหน่วยงานภาครัฐอย่างสม่ำเสมอ	4.66	0.53	มากที่สุด	1
2	วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือเงินทุนหมุนเวียนจากหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม	4.43	0.78	มากที่สุด	3
3	วิสาหกิจชุมชนได้รับการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากหน่วยงานภาครัฐ	4.65	0.52	มากที่สุด	2
4	วิสาหกิจชุมชนได้รับคำปรึกษาและคำแนะนำในการดำเนินงานจากหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง	4.66	0.52	มากที่สุด	1
สรุปด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ		**4.60**	**0.59**	**มากที่สุด**	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเงินและการบัญชีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.72 รองลงมา ได้แก่ ด้านการตลาด มีค่าเฉลี่ย 4.66 ด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ย 4.65 ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีค่าเฉลี่ย 4.61 และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ มีค่าเฉลี่ย 4.60 ตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ ประกอบด้วย การบริหาร การมีส่วนร่วมของสมาชิก การตลาด การเงินและบัญชี การสนับสนุนจากหน่วยภาครัฐ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน

	ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน	$\overline{x}$	S.D.	การแปรผล	อันดับ
ด้านความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน					
1	วิสาหกิจชุมชนสามารถเปิดดำเนินกิจการและผลิตสินค้าได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี	4.66	0.48	มากที่สุด	1
2	วิสาหกิจชุมชนสามารถบริหารจัดการทุนวัตถุดิบและแรงงานได้เองโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเป็นหลัก	4.66	0.46	มากที่สุด	1
3	วิสาหกิจชุมชนมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	4.26	0.92	มากที่สุด	3
4	วิสาหกิจชุมชนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์หรือวิธีการขายให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป	4.40	0.53	มากที่สุด	2
สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่		**4.50**	**0.60**	**มากที่สุด**	

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วิสาหกิจชุมชนสามารถเปิดดำเนินกิจการและผลิตสินค้าได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี และวิสาหกิจชุมชนสามารถบริหารจัดการทุน วัตถุดิบ และแรงงานได้เองโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเป็นหลัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

สูงสุด 4.66 รองลงมา ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์หรือวิธีการขายให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป มีค่าเฉลี่ย 4.40 และวิสาหกิจชุมชนมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ย 4.26 ตามลำดับ

4.4 สรุปภาพรวมผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่และความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ ประกอบด้วย การบริหารงานจัดการ การมีส่วนร่วมของสมาชิก การตลาด การเงินและบัญชี การสนับสนุนจากหน่วยภาครัฐ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่และความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน	$\bar{x}$	S.D.	การแปรผล	อันดับ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่				
การบริหารจัดการ	4.65	0.54	มากที่สุด	4
การมีส่วนร่วมของสมาชิก	4.61	0.54	มากที่สุด	5
การตลาด	4.66	0.53	มากที่สุด	3
การเงินและบัญชี	4.72	0.49	มากที่สุด	1
การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	4.60	0.59	มากที่สุด	2
สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่	**4.66**	**0.42**	**มากที่สุด**	
ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน				
วิสาหกิจชุมชนสามารถเปิดดำเนินกิจการและผลิตสินค้าได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี	4.66	0.48	มากที่สุด	1
วิสาหกิจชุมชนสามารถบริหารจัดการทุนวัตถุดิบและแรงงานได้เองโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเป็นหลัก	4.66	0.46	มากที่สุด	1
วิสาหกิจชุมชนมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	4.26	0.92	มากที่สุด	3

วิสาหกิจชุมชนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์หรือวิธีการขายให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป	4.40	0.53	มากที่สุด	2
สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน	**4.50**	**0.60**	**มากที่สุด**	

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเงินและบัญชีมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.72 รองลงมาได้แก่ ด้านการตลาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ตามลำดับ สำหรับผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วิสาหกิจชุมชนสามารถเปิดดำเนินกิจการและผลิตสินค้าได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี และวิสาหกิจชุมชนสามารถบริหารจัดการวัตถุดิบและแรงงานได้เองโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเป็นหลัก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันเท่ากับ 4.66 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 อยู่ในระดับมากที่สุด และวิสาหกิจชุมชนมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

4.6 สรุปการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

ตารางที่ 5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1	ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ที่อยู่ในระดับมากขึ้นไป	สนับสนุนสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 2	ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนที่อยู่ในระดับมากขึ้นไป	สนับสนุนสมมติฐาน

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

โครงงานวิชาชีพเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการเงินและบัญชี 3) ด้านการตลาด 4) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และ 5)ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ เพื่อศึกษาระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 75.68 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 24.32 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 7คน คิดเป็นร้อยละ 2.40 รองลงมาอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 16.44 รองลงมามีอายุ 41-50 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 39.04 รองลงมา 51-60ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 42.12 มีระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 29.45 รองลงมาเป็นมัธยมศึกษา จำนวน 120 คน ร้อยละ 41.10 รองลงมาเป็นระดับปวช./ปวส. จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 17.81 รองลงมาเป็นปริญญาตรี จำนวน 34 คิดเป็นร้อยละ 11.64 รองลงมาเป็น สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.34 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเงินและการบัญชีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.72 รองลงมา ได้แก่ ด้านการตลาด มีค่าเฉลี่ย 4.66 ด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ย 4.65 ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีค่าเฉลี่ย 4.61 และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ มีค่าเฉลี่ย 4.60 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วิสาหกิจชุมชนสามารถเปิดดำเนินกิจการและผลิตสินค้าได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี และวิสาหกิจชุมชนสามารถบริหารจัดการทุนวัตถุดิบ และแรงงานได้เองโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเป็นหลัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากันสูงสุด 4.66 รองลงมา ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์หรือวิธีการขายให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป มีค่าเฉลี่ย 4.40 และวิสาหกิจชุมชนมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ย 4.26 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเงินและบัญชีมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.72 รองลงมา ได้แก่ ด้านการตลาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ตามลำดับสำหรับผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วิสาหกิจชุมชนสามารถเปิดดำเนินกิจการและผลิตสินค้าได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี และวิสาหกิจชุมชนสามารถบริหารจัดการวัตถุดิบและแรงงานได้เองโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเป็นหลัก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันเท่ากับ 4.66 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 อยู่ในระดับมากที่สุด และวิสาหกิจชุมชนมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปัจจัยทั้ง 5 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.66 โดยด้านการเงินและบัญชีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.72 รองลงมา ได้แก่ ด้านการตลาด 4.66 ด้านการบริหารจัดการ 4.65 ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก 4.61 และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ 4.60 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้านมีความสำคัญต่อการดำเนินงานและความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนสอดคล้องกับแนวทางของกรมส่งเสริมการเกษตร (2563, 2567) ที่ส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในด้านการบริหารจัดการ การตลาด การเงิน การพัฒนาความรู้ และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญารัตน์ ศรีสมบัติ (2562) ลักขณา อินทร์บึง และคณะ (2564) และธนกร พรมมา (2563) ที่พบว่า การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และการสนับสนุนจากภาครัฐ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน

เมื่อพิจารณาระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.50 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนสามารถเปิดดำเนินกิจการและผลิตสินค้าได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี และวิสาหกิจชุมชนสามารถบริหารจัดการทุน วัตถุดิบ และแรงงานได้เองโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเป็นหลัก มีค่าเฉลี่ย 4.66 รองลงมา ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์หรือวิธีการขายให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป มีค่าเฉลี่ย 4.40 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ย 4.26 ซึ่งยังอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่มีความสามารถในการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่อง สามารถใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเอง และสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญารัตน์ ศรี

สมบัติ (2562) และสุพัตรา ใจแก้ว (2563) ที่พบว่า การบริหารจัดการที่ดี การมีส่วนร่วมของสมาชิก และการใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างเหมาะสม ช่วยให้วิสาหกิจชุมชนสามารถดำเนินงานได้อย่างมั่นคงและต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับลักขณา อินทร์บึง และคณะ (2564) ที่พบว่า การบริหารจัดการด้านการเงิน การผลิต การตลาด และการใช้ทรัพยากรในชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งสอดคล้องกับอรทัย แก้วมณี (2565) และพิมพ์ชนก อินต๊ะ (2566) ที่พบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการปรับเปลี่ยนวิธีการขายให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาด ช่วยเพิ่มโอกาสทางการตลาดและส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชน อย่างไรก็ตาม ผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จึงควรให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมาย การวางแผน การแบ่งหน้าที่ และการติดตามประเมินผลให้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราพร มูลคำ (2564) ที่พบว่า การกำหนดเป้าหมายและการวางแผนอย่างเป็นระบบช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและช่วยให้วิสาหกิจชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Putnam (1993) ที่เน้นความไว้วางใจ ความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของสมาชิก ซึ่งช่วยสร้างความสามัคคีและความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน อันเป็นพื้นฐานสำคัญของความเข้มแข็งและความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชน

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) และกรมการพัฒนาชุมชน ควรมีนโยบายบูรณาการร่วมกันในการส่งเสริมความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการจัดทำแผนแม่บทพัฒนาระบบบริหารจัดการและการจัดทำบัญชีชุมชน พร้อมทั้งสนับสนุนทุนหมุนเวียนและการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล ตลอดจนส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP และ GI ของจังหวัดแพร่เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ด้านการบริหารงานจัดการ ผู้บริหารหรือประธานวิสาหกิจชุมชนควรจัดประชุมสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและความสามัคคีในองค์กร

ด้านการเงินและบัญชี วิสาหกิจชุมชนควรนำระบบบัญชีอย่างง่ายหรือซอฟต์แวร์บัญชีดิจิทัลมาใช้อย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยในการวิเคราะห์รายรับ-รายจ่าย การควบคุมต้นทุน และสร้างความน่าเชื่อถือให้กับสมาชิกและแหล่งทุน

ด้านการตลาด ควรขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์และโซเชียลมีเดีย พร้อมทั้งพัฒนานวัตกรรมบรรจุภัณฑ์และการเล่าเรื่องราว (Storytelling) ของอัตลักษณ์วัฒนธรรมเมืองแพร่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า

5.3.3 ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

งานวิจัยในอนาคตควรทำการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยความเข้มแข็งจำแนกตามประเภทของวิสาหกิจชุมชน เช่น กลุ่มการเกษตร กลุ่มหัตถกรรม/ผ้าหม้อห้อม และกลุ่มบริการท่องเที่ยว เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงลึกที่ตรงกับบริบทเฉพาะ

ควรขยายการศึกษาโดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) หรือการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมการพัฒนาชุมชน. (2564). แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน.

กรมการพัฒนาชุมชน. (2565). คู่มือการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน.

กรมการพัฒนาชุมชน. (2565). แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงมหาดไทย.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2548). พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการเกษตร.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2562). พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562. กรมส่งเสริมการเกษตร.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2563). พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562. กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2565). คู่มือการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2565). คู่มือการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2565). พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2566). กรมส่งเสริมการเกษตรพัฒนาเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการจัดตั้งและบริหารจัดการวิสาหกิจเกษตรฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น. กรมส่งเสริมการเกษตร.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2566). วิสาหกิจชุมชน จุดเริ่มต้นธุรกิจและกิจการของชุมชน. กรมส่งเสริมการเกษตร.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2566). วิสาหกิจชุมชนกับการดำเนินการทางภาษี. กรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2567). กรมส่งเสริมการเกษตร Upskill เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม มุ่งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน. กรมส่งเสริมการเกษตร.

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). โมเดลเศรษฐกิจ BCG Economy Model.

จันทร์ศิริ, น. (2566). กรอบแนวความคิดการบริหารจัดการองค์กรการเงินชุมชนในสังคมไทยวารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ดุษฎี นาคเรือง, สุธิดา วัฒนยืนยง, และนุชนภา เลขาวิจิตร์. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยะลา. วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์. (2543). กระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็ง. คลังนานาวิทยา.

บุตรน้อย, น., และศรีวิชัย, ก. (2563). การพัฒนาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บสู่ความเข้มแข็งอย่างเป็นระบบ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
ประเวศ วะสี. (2541). ประชาสังคม: ตำบล. สำนักพิมพ์มติชน.
พงษ์เทพ สันติกุล. (2564). ดัชนีชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง.
พีระศักดิ์ วรฉัตร. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการบริหารวิสาหกิจชุมชนใน จังหวัดสุรินทร์. วารสารการเมือง การบริหารและกฎหมาย.
พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548. (2548). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 122 ตอนที่ 6 ก.
พันธ์จิตต์ สีเหนี่ยง. (2566). สถานภาพและแนวทางการพัฒนาความเข้มแข็งวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก: กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี. วารสารวิทยาศาสตร์เกษตรและการจัดการ.
รัชญา โสภณอภิกุล และคณะ. (2567). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครนายก.
รัชญา โสภณอภิกุล, ศิริวัฒนา, ส., และฟองธนกิจ, ร. (2568). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครนายก. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา.
ลักขณา อินทร์บึง, ภูวนิดา คุนผลิน, และพจ ตู้พจ. (2564). การจัดการสู่ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดขอนแก่น. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6(3), 234–251.
วิไลลักษณ์ ชูศรี และคณะ. (2567). Business Environment and Accounting Capacity Affecting the Quality of Accounting Information of Community Enterprises in Samut Sakhon, Samut Songkhram and Ratchaburi Provinces. STOU Academic Journal of Research and Innovation (Humanities and Social Science).
สนิทเดช จินตนา, และธีระพงษ์ ภูริปาณิก. (2563). ปัญหา ข้อจำกัด และแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งให้กับวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย. วารสารการเมือง การบริหารและกฎหมาย, 12(3).
สนิทเดช จินตนา, และธีระพงษ์ ภูริปาณิก. (2565). ปัญหา ข้อจำกัด และแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งให้กับวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย. วารสารการเมือง การบริหารและกฎหมาย.
สำนักงานเกษตรจังหวัดแพร่. (2568). ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของจังหวัดแพร่. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแพร่.
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแพร่. (2568). ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของจังหวัดแพร่. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2564). พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 และคู่มือการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน.
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2565). รายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตร.
สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. (2565). การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในวิสาหกิจชุมชน.
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2565). รายงานสถานการณ์วิสาหกิจชุมชนและผู้ประกอบการชุมชน.
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2565). รายงานสถานการณ์วิสาหกิจชุมชนของประเทศไทย.
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.). (2565). รายงานสถานการณ์ SMEs และวิสาหกิจชุมชนของประเทศไทย.
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). ๙ ย่าง สู่ความยั่งยืนวิสาหกิจชุมชน. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13.
เสรี พงศ์พิศ. (2548). วิสาหกิจชุมชน: แนวคิดและประสบการณ์. กรุงเทพฯ: พลังปัญญา.
อนุจันทร์ ก., ศิริวัฒน์ บ., สว่างวงศ์ บ., และใจดี ข. (2565). ปัจจัยที่เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรการเงินชุมชนอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา, 12(1), 57–69.
อินทร์บึง, ล., คุนผลิน, ภ., และตู้พจ, พ. (2564). การจัดการสู่ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดขอนแก่น. วารสารมานุษยวิทยาเชิงพุทธ.
Bourdieu, P. (1986). The Forms of Capital. Greenwood Press.
Chambers, R. (1997). Whose Reality Counts? Putting the First Last. Intermediate Technology Publications
Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). Participation’s Place in Rural Development. Cornell University.
Coleman, J. S. (1988). Social Capital in the Creation of Human Capital. American Journal of Sociology, 94, S95–S120.
Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. Archives of Psychology, No. 140. Columbia University.
Nonaka, I., & Takeuchi, H. (1995). The Knowledge-Creating Company. Oxford University Press.
Porter, M. E. (1998). Clusters and the New Economics of Competition. Harvard Business Review, 76(6), 77–90.

Putnam, R. D. (1993). Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy. Princeton University Press.

Putnam, R. D., Leonardi, R., & Nanetti, R. Y. (1993). Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy. Princeton University Press.

United Nations. (2015). Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development.

Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis (3rd ed.). Harper & Row.

Yunus, M. (2010). Building Social Business. PublicAffairs.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

นางสาวกัญญาณัฐ ศรีจันทร์มาก
ครูแผนกวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
นางสาวปาริชาต สวยรูป
ครูแผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
นางสมาพร คิดศรี
ครูแผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ภาคผนวก ข

สำเนาหนังสือราชการ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ แผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ที่ ๑๐๒๕/๒๕๖๙ **วันที่** ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคคลากรเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวจันทนิภา หล้าพรม และนางสาวอาทิตรา ทีฆาวงค์ นักศึกษาระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี กำลังดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำโครงงานวิชาชีพ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ โดยมี นายยุทธนา เขียวนิล เป็นครูที่ปรึกษาหลักในการควบคุมการจัดทำโครงงานวิชาชีพดังกล่าว เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความถูกต้อง แม่นยำ และมีความสมบูรณ์ตามหลักวิชาการ

ในการนี้ แผนกวิชาการบัญชี พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จาก ๑) นางสมาพร คิดศรี ครูแผนกวิชาการบัญชี ๒) นางสาวปาริชาต สวยรูป ครูแผนกวิชาการบัญชี และ ๓) นางสาวกัญญาณัฐ ศรีจันทร์มาก ครูแผนกวิชาการตลาด ได้โปรดให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำโครงงานวิชาชีพในครั้งนี้ รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(นายยุทธนา เขียวนิล)
ตำแหน่ง ครูที่ปรึกษาโครงงานวิชาชีพ

- เรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา
(น.ส. [illegible])
หน. แผนกวิชาการบัญชี

เรียน ผอ. เพื่อ[illegible]
๑. ทราบ
๒. อนุเคราะห์
๓. แต่งตั้งคณะ

ว่าที่ ร.ต.
(เรวัฒน์ ชีดอง)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

อนุเคราะห์
เรียบร้อย

ที่ ศธ.๐๖๓๐.๘/ ๕๖๐

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ ๒
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
๔ ถนนยันตรกิจโกศล ตำบลในเวียง
อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ๕๔๐๐๐

๑ กรกฎาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวจันทนิภา หล้าพรม และนางสาวอาทิตรา ทีฆาวงค์ นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ กำลังดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำโครงงานวิชาชีพ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ โดยมี นายยุทธนา เขียวนิล เป็นครูที่ปรึกษาหลักในการควบคุมการจัดทำโครงงานวิชาชีพดังกล่าว

ในการนี้ วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามจะถูกนำไปวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวมเพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น โดยจะไม่ส่งผลกระทบหรือเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของท่านแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนรรฆ ชนาธินาถพงศ์)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ฝ่ายวิชาการ
โทรศัพท์ ๐ ๕๔๕๑ ๑๒๘๖
ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ AMS: วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
นางสาวจันทนิภา หล้าพรม โทร. ๐๖ ๔๔๕๑ ๑๓๔๕

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ด้านการเงินและบัญชี ด้านการตลาด ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ 2) เพื่อศึกษาระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

2. แบบสอบถามการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสม ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนจังหวัดแพร่ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง

4. ข้อมูลของท่านจะถูกเก็บรักษาไว้เป็นความลับ ไม่มีการใช้ข้อมูลใด ๆ และไม่มีการให้ข้อมูลดังกล่าวกับบุคคลภายนอกโดยไม่ได้รับอนุญาตจากท่าน

5. ท่านต้องการรายงานสรุปผลการวิจัยหรือไม่

☐ ไม่ต้องการ ☐ ต้องการ E-mail.....

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

(นางสาวจันทนิภา หล้าพรม)
นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
(นางสาวอาทิตรา ทีฆาวงค์)
นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ติดต่อโดยตรง
โทรศัพท์ 064-4511345 E-mail : noeynarak15122549@gmail.com

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง

2. อายุ

☐ 1) ต่ำกว่า 20 ปี ☐ 2) 20 – 30 ปี

☐ 3) 31 – 40 ปี ☐ 4) 41 – 50 ปี

☐ 5) มากกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

☐ 1) ประถมศึกษา ☐ 2) มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย ☐ 4) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

☐ 5) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ☐ 6) ปริญญาตรี

☐ 7) สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการบริหารจัดการ						
1	วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีที่มีลายลักษณ์อักษร					
2	วิสาหกิจชุมชนมีการกำหนดขั้นตอนการทำงานในแต่ละฝ่ายไว้อย่างเป็นขั้นตอน					
3	วิสาหกิจชุมชนมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนอย่างชัดเจน					
4	วิสาหกิจชุมชนมีการจัดสรรแรงงานของสมาชิกให้ตรงกับความรู้ความสามารถ					

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก						
1	ท่านมีส่วนร่วมในการลงมติหรือตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆของวิสาหกิจชุมชน					
2	วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนอย่างสม่ำเสมอ					
3	สมาชิกสามารถแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการประชุมกลุ่มได้อย่างอิสระ					
4	วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน					
ด้านการตลาด						
1	วิสาหกิจชุมชนมีการระบุกลุ่มลูกค้าเป้าหมายและแนวทางการขายผลิตภัณฑ์ไว้อย่างชัดเจนก่อนเริ่มผลิต					
2	วิสาหกิจชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์หรือบริการอย่างต่อเนื่อง					
3	วิสาหกิจชุมชนมีการจัดกิจกรรม ลด แลก แจก หรือแถม เพื่อกระตุ้นความต้องการซื้อของลูกค้าในโอกาสต่าง ๆ					
4	วิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค					
ด้านการเงินและบัญชี						
1	วิสาหกิจชุมชนมีหลักฐานหรือเอกสารรายรับ-รายจ่ายเงินที่สามารถตรวจสอบได้					
2	วิสาหกิจชุมชนมีการจัดทำรายงานสรุปงบการเงินประจำปีเพื่อแจกแจงให้แก่กลุ่มอย่างเป็นระบบ					
3	วิสาหกิจชุมชนมีการจัดตั้งคณะกรรมการหรือผู้ตรวจสอบบัญชีภายในกลุ่มอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง					

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4	วิสาหกิจชุมชนมีระบบการบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชีที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส					
ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ						
1	วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนด้านความรู้และการฝึกอบรมจากหน่วยงานภาครัฐอย่างสม่ำเสมอ					
2	วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือเงินทุนหมุนเวียนจากหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินกิจกรรม ของกลุ่ม					
3	วิสาหกิจชุมชนได้รับการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากหน่วยงานภาครัฐ					
4	วิสาหกิจชุมชนได้รับคำปรึกษาและคำแนะนำในการดำเนินงานจากหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน						
1	วิสาหกิจชุมชนสามารถเปิดดำเนินกิจการและผลิตสินค้าได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี					
2	วิสาหกิจชุมชนสามารถบริหารจัดการทุนวัตถุดิบและแรงงาน ได้เองโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเป็นหลัก					

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3	วิสาหกิจชุมชนมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้					
4	วิสาหกิจชุมชนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์หรือวิธีการขายให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง: โปรดแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

ขอขอบคุณที่ท่านกรุณาสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ภาคผนวก ง
ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม
เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ผู้วิจัย: นางสาวจันทนิภา หล้าพรม
นางสาวอาทิตรา ทีฆาวงค์

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อศึกษาระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ด้านการเงินและบัญชี ด้านการตลาด ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐของชุมชนในจังหวัดแพร่
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

คำชี้แจง: ผู้ทรงคุณวุฒิโปรดพิจารณาให้คะแนนโดยทำเครื่องหมาย ✓ โดยหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่ตรงตามวัตถุประสงค์และนิยามเชิงปฏิบัติการการวิจัย ให้ตัดออก

0 หมายถึง ข้อคำถามไม่ค่อยตรงตามวัตถุประสงค์และนิยามเชิงปฏิบัติการการวิจัย ให้ปรับปรุงแก้ไข

+1 หมายถึง ข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์และนิยามเชิงปฏิบัติการการวิจัย ให้คงไว้

นิยามเชิงปฏิบัติการ		คะแนนพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
นิยามตัวแปรที่ 1: การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดองค์กร การบริหารทรัพยากร การกำหนดบทบาทหน้าที่ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รวมถึงการบริหารการเงินและบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพ					
1	วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีที่มีลายลักษณ์อักษร				
2	วิสาหกิจชุมชนมีการกำหนดขั้นตอนการทำงานในแต่ละฝ่ายไว้อย่างเป็นขั้นตอน				

นิยามเชิงปฏิบัติการ		คะแนนพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
3	วิสาหกิจชุมชนมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกแต่ละครอย่างชัดเจน				
4	วิสาหกิจชุมชนมีการจัดสรรแรงงานของสมาชิกให้ตรงกับความรู้ความสามารถ				
นิยามตัวแปรที่ 2: การมีส่วนร่วมสมาชิก หมายถึง การที่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ทั้งในด้านการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การแสดงความคิดเห็น การแก้ไขปัญหา การติดตาม และประเมินผล รวมถึงการร่วมมือกันพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์ต่อสมาชิกและชุมชนโดยรวม					
1	ท่านมีส่วนร่วมในการลงมติหรือตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆของวิสาหกิจชุมชน				
2	วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนอย่างสม่ำเสมอ				
3	สมาชิกสามารถแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการประชุมกลุ่มได้อย่างอิสระ				
4	วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน				

นิยามเชิงปฏิบัติการ		คะแนนพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
นิยามตัวแปรที่ 3: การตลาด หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การส่งเสริมการขาย การประชาสัมพันธ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การกำหนดราคา การจัดจำหน่ายและการสร้างช่องทางการตลาด เพื่อให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการของวิสาหกิจชุมชนเป็นที่รู้จัก สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค และเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ให้แก่วิสาหกิจชุมชน					
1	วิสาหกิจชุมชนมีการระบุกลุ่มลูกค้าเป้าหมายและแนวทางการขายผลิตภัณฑ์ไว้อย่างชัดเจนก่อนเริ่มผลิต				
2	วิสาหกิจชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์หรือบริการอย่างต่อเนื่อง				
3	วิสาหกิจชุมชนมีการจัดกิจกรรม ลด แลก แจก หรือแถมเพื่อกระตุ้นความต้องการซื้อของลูกค้าในโอกาสต่าง ๆ				
4	วิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค				
นิยามตัวแปรที่ 4: การเงินและบัญชี หมายถึง การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านการเงินและการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การควบคุมค่าใช้จ่าย การบริหารเงินทุน การจัดทำข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องครบถ้วน					
1	วิสาหกิจชุมชนมีหลักฐานหรือเอกสารรายรับ-รายจ่ายเงินที่สามารถตรวจสอบได้				
2	วิสาหกิจชุมชนมีการจัดทำรายงานสรุปงบการเงินประจำปีเพื่อแจกแจงให้แก่กลุ่มอย่างเป็นระบบ				
3	วิสาหกิจชุมชนมีการจัดตั้งคณะกรรมการหรือผู้ตรวจสอบบัญชีภายในกลุ่มอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง				
4	วิสาหกิจชุมชนมีระบบการบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชีที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส				

นิยามเชิงปฏิบัติการ		คะแนนพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
นิยามตัวแปรที่ 5: การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ หมายถึงการที่หน่วยงานภาครัฐให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การให้ความรู้และการฝึกอบรม การสนับสนุนงบประมาณหรือแหล่งเงินทุน การส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การให้คำปรึกษาและคำแนะนำ การส่งเสริมด้านการตลาด ตลอดจนการสนับสนุน					
1	วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนด้านความรู้และการฝึกอบรมจากหน่วยงานภาครัฐอย่างสม่ำเสมอ				
2	วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือเงินทุนหมุนเวียนจากหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม				
3	วิสาหกิจชุมชนได้รับการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากหน่วยงานภาครัฐ				
4	วิสาหกิจชุมชนได้รับคำปรึกษาและคำแนะนำในการดำเนินงานจากหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง				
นิยามตัวแปรที่ 6: ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถของวิสาหกิจชุมชนในการดำเนินงาน และพัฒนากิจการให้มีความมั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีผลการดำเนินงานที่ดี มีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และสามารถดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน					
1	วิสาหกิจชุมชนสามารถเปิดดำเนินกิจการและผลิตสินค้าได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี				
2	วิสาหกิจชุมชนสามารถบริหารจัดการทุนวัตถุดิบและแรงงานได้เองโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเป็นหลัก				
3	วิสาหกิจชุมชนมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้				

นิยามเชิงปฏิบัติการ		คะแนนพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
4	วิสาหกิจชุมชนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์หรือวิธีการขายให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป				

ลงชื่อ.....

(.....)

ภาคผนวก จ

สรุปดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

สรุปแบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม
เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ผู้วิจัย: นางสาวจันทนิภา หล้าพรม
นางสาวอาทิตรา ทีฆาวงค์

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อศึกษาระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ด้านการเงินและบัญชี ด้านการตลาด ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐของชุมชนในจังหวัดแพร่
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่

คำชี้แจง: ผู้เชี่ยวชาญโปรดพิจารณาให้คะแนน โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่ตรงตามวัตถุประสงค์และนิยามเชิงปฏิบัติการการวิจัย ให้ตัดออก

0 หมายถึง ข้อคำถามไม่ค่อยตรงตามวัตถุประสงค์และนิยามเชิงปฏิบัติการการวิจัย ให้ปรับปรุงแก้ไข

+1 หมายถึง ข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์และนิยามเชิงปฏิบัติการการวิจัย ให้คงไว้

นิยามเชิงปฏิบัติการ		**ผู้เชี่ยวชาญคนที่**			**รวม**	**สรุปค่า IOC**	**สรุปผล**
		1	2	3			
นิยามตัวแปรที่ 1: การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดองค์กร การบริหารทรัพยากร การกำหนดบทบาทหน้าที่ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รวมถึงการบริหารการเงินและบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพ							
1	กิจการเชื่อว่าการระบุและจำแนกประเภทของต้นทุนได้อย่างชัดเจนจะช่วยทำให้เข้าใจองค์ประกอบต่างๆ ของต้นทุน และควบคุมต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
2	กิจการให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์พฤติกรรมต้นทุนและความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนการผลิต ปริมาณการผลิต กับการกำหนดราคาขายอยู่เสมอ เพื่อควบคุมให้กำไรอยู่ในเป้าหมายที่วางไว้	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้

นิยามเชิงปฏิบัติการ		ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	สรุปค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
3	กิจการเชื่อว่าการมีความสามารถคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของต้นทุนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้จะช่วยให้การประมาณการต้นทุนเพียงพอและเหมาะสมสำหรับแต่ละกิจกรรม	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
4	กิจการเชื่อว่าการจัดลำดับความสำคัญของส่วนประกอบและวัตถุดิบแต่ละส่วนการผลิตได้อย่างแม่นยำจะช่วยให้ปริมาณการจัดซื้อวัตถุดิบเพียงพอและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
สรุปตัวแปรที่ 1: การบริหารจัดการ						1	ใช้เก็บได้
นิยามตัวแปรที่ 2: การมีส่วนร่วมสมาชิก หมายถึง การที่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ทั้งในด้านการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การแสดงความคิดเห็น การแก้ไขปัญหา การติดตาม และประเมินผล รวมถึงการร่วมมือกันพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์ต่อสมาชิกและชุมชนโดยรวม							
1	ท่านมีส่วนร่วมในการลงมติหรือตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆของวิสาหกิจชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
2	วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
3	สมาชิกสามารถแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะใน การประชุมกลุ่มได้อย่างอิสระ	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
4	วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
สรุปตัวแปรที่ 2: การมีส่วนร่วมสมาชิก						1	ใช้เก็บได้

นิยามตัวแปรที่ 3: การตลาด หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การส่งเสริมการขาย การประชาสัมพันธ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การกำหนดราคา การจัดจำหน่าย และการสร้างช่องทางการตลาด เพื่อให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการของวิสาหกิจชุมชนเป็นที่รู้จัก สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค และเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ให้แก่วิสาหกิจชุมชน							
1	วิสาหกิจชุมชนมีการระบุกลุ่มลูกค้าเป้าหมายและแนวทางการขายผลิตภัณฑ์ไว้อย่างชัดเจนก่อนเริ่มผลิต	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
2	วิสาหกิจชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์หรือบริการอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
3	วิสาหกิจชุมชนมีการจัดกิจกรรมลด แลก แจก หรือ แถม เพื่อกระตุ้นความต้องการซื้อของลูกค้าในโอกาสต่างๆ	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
4	วิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
สรุปตัวแปรที่ 3 : การตลาด						1	ใช้เก็บได้
นิยามตัวแปรที่ 4: การเงินและบัญชี หมายถึง การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านการเงินและการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การควบคุมค่าใช้จ่าย การบริหารเงินทุน การจัดทำข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องครบถ้วน							
1	วิสาหกิจชุมชนมีหลักฐานหรือเอกสารรายรับ-รายจ่ายเงินที่สามารถตรวจสอบได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
2	วิสาหกิจชุมชนมีการจัดทำรายงานสรุปงบการเงินประจำปีเพื่อแจกแจงให้แก่กลุ่มอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
3	วิสาหกิจชุมชนมีการจัดตั้งคณะกรรมการหรือผู้ตรวจสอบบัญชีภายในกลุ่มอย่างน้อยปีละ1 ครั้ง	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
4	สาหกิจชุมชนมีระบบการบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชีที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส	+1	+1	+1	+3	1	ใช้เก็บได้
สรุปตัวแปรที่ 4: การเงินและบัญชี						1	ใช้เก็บได้

นิยามตัวแปรที่ 5: การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ หมายถึงการที่หน่วยงานภาครัฐให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การให้ความรู้และการฝึกอบรม การสนับสนุนงบประมาณหรือแหล่งเงินทุน การส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การให้คำปรึกษาและคำแนะนำ การส่งเสริมด้านการตลาด ตลอดจนการสนับสนุน							
1	วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนด้านความรู้และการฝึกอบรมจากหน่วยงานภาครัฐอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
2	วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือเงินทุนหมุนเวียนจากหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
3	วิสาหกิจชุมชนได้รับการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากหน่วยงานภาครัฐ	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
4	วิสาหกิจชุมชนได้รับคำปรึกษาและคำแนะนำในการดำเนินงานจากหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
5	กิจการมีการขยายธุรกิจเพื่อรองรับการเติบโตในอนาคต	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
สรุปตัวที่ 5 : การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ						1	ใช้เก็บได้

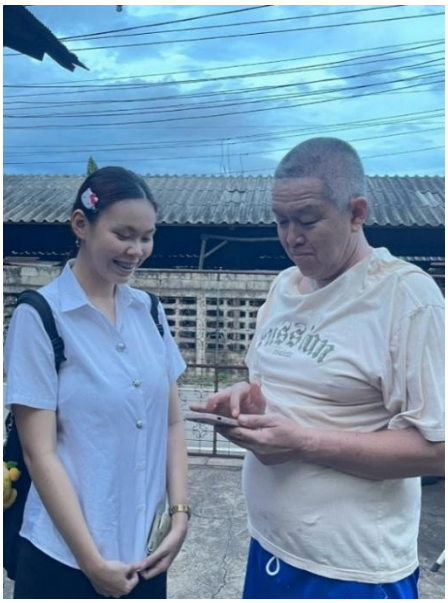
ภาคผนวก ช
ภาพถ่ายในการดำเนินการวิจัย

ภาพที่ ช-1 แสดงการตอบแบบสอบถาม

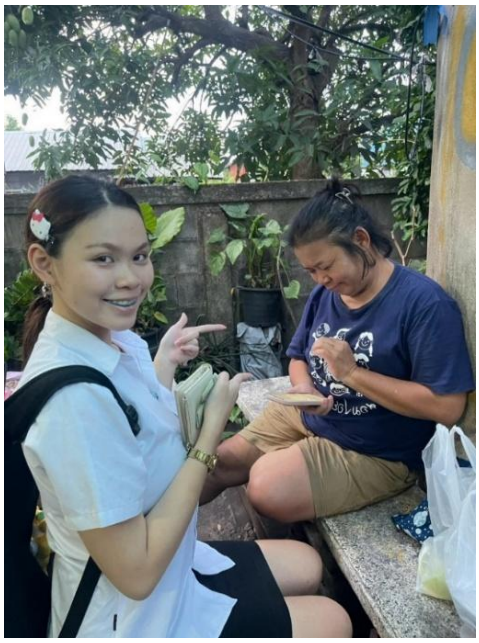
ภาพที่ ช-2 แสดงการตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ ช-3 แสดงการตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ ช-4 แสดงการตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ ช-5 แสดงการตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ ช-6 แสดงการตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ ช-7 แสดงการตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ ช-8 แสดงการตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ ช-9 แสดงการตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ ช-10 แสดงการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ซ
หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์โครงงานทางวิชาชีพ

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์โครงงานทางวิชาชีพ/สิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์

ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) ประพิน ทาทอทุ่ง

ตำแหน่ง ครูวิจัยงาน

ชื่อหน่วยงาน กลุ่มสาเหล็ก

สถานที่ตั้ง 25 ม.5 ต.ร่องฟอ อ.เมือง จ.แพร่

ขอรับรองว่าได้นำผลงานสิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์/โครงงานวิชาชีพ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเพียงพอในการดำรงชีวิตของชาวนาในจังหวัดแพร่

ซึ่งเป็นผลงานของนักเรียน นักศึกษา ระดับชั้น ปวส 2

สาขางาน การบัญชี แผนกวิชา ธุรกิจ

ผลงานวิจัยในไปใช้งานจริง/นำไปใช้ประโยชน์จริง ในระดับ

☐ สถานศึกษา ☑ ชุมชน/หน่วยงาน ☐ จังหวัด ☐ ประเทศ

วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ มาใช้ประโยชน์ในองค์กร/หน่วยงาน/กลุ่ม/ข้าพเจ้า ทางด้านต่อไปนี้ (โปรดเลือกรูปแบบการนำไปใช้ประโยชน์และสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ ระบุ .....

โดยเริ่มนำมาใช้ประโยชน์ ตั้งแต่วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. .....

ถึงวันที่ ..... เดือน .....พ.ศ .....

(/) การใช้ประโยชน์ในเชิงสาธารณะ ระบุ เพื่อศึกษาความเข้มแข็งของชีวิตกิจชุมชน 5 ตำบล

โดยเริ่มนำมาใช้ประโยชน์ ตั้งแต่วันที่ 1 เดือน กันยายน พ.ศ 2567

ถึงวันที่ 1 เดือน กันยายน พ.ศ. 2567

( ) การใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย ระบุ .....

โดยเริ่มนำมาใช้ประโยชน์ ตั้งแต่วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. .....

ถึงวันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. .....

( ) การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ระบุ .....

โดยเริ่มนำมาใช้ประโยชน์ ตั้งแต่วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ถึงวันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. .....

ทั้งนี้ผลจากการที่องค์กร/หน่วยงาน/กลุ่ม/ข้าพเจ้า ได้นำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์/งานวิชาชีพ ดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงในองค์กร/หน่วยงาน/กลุ่ม พอสรุปได้คือ.....

.....

ข้าพเจ้าขอลงนามในหนังสือรับรองการนำไปใช้ประโยชน์โครงงานทางวิชาชีพ/สิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ เพื่อเป็นหลักฐานการนำผลงานโครงงานทางวิชาชีพ/สิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์ มาใช้ประโยชน์ดังกล่าว

ลงลายมือชื่อ ประทีป ทาทอง

(นายประทีป ทาทอง)

ตำแหน่ง เจ้าของโครงงาน

วันที่ 09 / 09 / 2567

ประวัติของผู้จัดทำโครงงาน

ประวัติของผู้จัดทำโครงงาน

ชื่อ-สกุล นางสาวจันทนิภาหล้าพรม
วัดที่เกิด วัน ศุกร์ ที่ 15 ธันวาคม 2549
รหัสนักศึกษา 68302010087
ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 56 หมู่ที่2 ตำบลบ้านกาศ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ 54130
เบอร์โทรติดต่อ 098-746-7725
ประวัติการศึกษา 2565 สำเร็จการศึกษามัธยมตอนต้น โรงเรียนเจริญราษฎร์
2568 สำเร็จการศึกษาตอนปลาย วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
ปัจจุบัน กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาการบัญชีวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ประวัติของผู้จัดทำโครงงาน

ชื่อ-สกุล นางสาวอาทิตรา ทีฆาวงค์
วัดที่เกิด วัน อาทิตย์ ที่ 24 กันยายน 2549
รหัสนักศึกษา 68302010090
ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 95 หมู่ที่ 3 ตำบลร่องฟอง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ 54000
เบอร์โทรติดต่อ 082-937-2844
ประวัติการศึกษา 2565 สำเร็จการศึกษามัธยมตอนต้น โรงเรียนเจริญราษฎร์
2568 สำเร็จการศึกษาตอนปลาย วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
ปัจจุบัน กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาการบัญชีวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่